

Національний фармацевтичний університет
Кафедра соціальної фармації

Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція

«СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

вул. Блюхера, 4, м. Харків, 61168, тел. (0572) 68-91-81
e-mail: socpharm@ukr.net, socpharm.nuph.edu.ua

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

**«СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної

інтернет-конференції

(Харків, 17-20 березня 2014 року)

Харків

2014

УДК: 615.15:378.145/.147

Редакційна колегія: проф. Котвіцька А. А. (голова), доц. Суріков О. О.,
доц. Кубарева І. В., доц. Волкова А. В., доц. Пузак Н. О.,
доц. Чмихало Н. В., ас. Черкашина А. В.

Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 826 від 3 грудня 2013 р.

Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи: міжн. наук.-практ. інтернет-конференції, 17-20 березня 2014 р. / ред. кол.: А. А. Котвіцька та ін. – Х.: Вид-во НФаУ, 2014. – 488 с.

ISSN 2311-8849

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи», в яких розглянуті питання: розвитку соціальної фармації, як наукового напрямку та навчальної дисципліни; взаємозв'язку дисциплін соціальна медицина та соціальна фармація; сферам взаємодії: людина – суспільство – ліки – фармацевтична допомога; соціально-ефективних механізмів забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню (державна реєстрація, реімбурсація, ціноутворення); нормативно-правового регулювання обігу лікарських засобів та фармацевтичної діяльності; морально-етичних принципів фармацевтичної діяльності; соціальних аспектів управління підприємств фармацевтичної галузі, соціальних тенденції маркетингу у фармації та ін.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК: 615.15:378.145/.147

© А. А. Котвіцька, О. О. Суріков, І. В. Кубарева,
А. В. Волкова, А. В. Черкашина, 2014

ISSN 2311-8849

© Національний фармацевтичний університет, 2014

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	329
ІНДИВІДУАЛІЗОВАНІ ПЛАНИ ФАРМАЦЕТИВНОЇ ОПІКИ У ФАХОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КЛІНІЧНОГО ПРОВІЗОРА Заяць М.М., Борецька О.Б., Зіменковський А.Б., Гусевик Р.С.	330
АНАЛІЗ ДИНАМІКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ, ВКЛЮЧЕНИХ У ПІЛОТНИЙ ПРОЕКТ Корнієнко О.М., Островська Я.В.	333
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ ПЛАНОВОЇ ВАКЦИНОПРОФІЛАКТИКИ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ Котвіцька А.А., Кубарева І.В., Кононенко О.В.	336
НОРМАТИВНО ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ І ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ Пазюк Д.-М. В.	337
ОБҐРУНТУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ АКТУАЛЬНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ НАЛЕЖНОЇ АПТЕЧНОЇ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ Панфілова Г.Л.	340
ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД УТИЛІЗАЦІЇ ТА ЗНИЩЕННЯ НЕПРИДАТНИХ ДО МЕДИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ Пузанова І.П.	342
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФЕСІЙНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФАРМАЦІЇ Хоменко В.М., Сушарина І.В.	343
6. СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	347
О НЕОБХОДИМОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА В АПТЕКАХ ТЮМЕНСЬКОГО РЕГІОНА Викулова К.А., Кныш О.И.	348
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ПРИ ВІДПУСКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ Демченко В.О., Дондік Н.Я.	351

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ПРИ ВІДПУСКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Демченко В.О., Дондік Н.Я.

Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна

vict0riya@ukr.net

В останні роки реалії бізнесу диктують високо конкурентну політику для кожного суб'єкта фармацевтичного ринку. Аптекам доводиться докладати значних зусиль по залученню клієнтів, щоб підтримувати конкурентоспроможність і досягти максимального прибутку.

Одним з найбільш значних засобів для досягнення цих цілей є застосування аптеками елементів мерчандайзингу. Слід зазначити, що рецептурні препарати перебувають в компетенції лікаря і тому в Rx сегменті існують особливі правила. Тому, найбільш активно елементи мерчандайзингу впроваджуються в аптеці у впровадженні безрецептурного відпуску лікарських засобів (ЛЗ).

Відомо, що на поведінку потенційного клієнта можна вплинути безпосередньо на місці продажу. З метою залучення відвідувачів аптек як потенційних покупців, з'явилися нові форми фармацевтичного обслуговування населення - аптеки самообслуговування або фарммаркети, в яких ЛЗ представлені у відкритому доступі, що спонукають покупця до спонтанного їх придбання та використання.

Отже, метою роботи став аналіз організації роботи аптек з самообслуговування і виявлення переваг відкритої торгівлі лікарськими засобами безрецептурного відпуску як одного з напрямків з оптимізації лікарського забезпечення населення.

Фарммаркет являє собою зону самообслуговування, яка передбачає можливість детального вивчення асортименту (доторкнутися, подивитися), додатковий час для роздумів відвідувача («купувати, не купувати») у період екскурсії по відкритій зоні, технологію продажів «не за ліками, а за здоров'ям»,

широкий асортимент лікарських засобів, парафармацевтики, косметики, супутніх товарів і достатню торгову площу.

Відкрита форма дозволяє покупцям поринути у світ аптечних товарів, походити між полицями і взяти товар, який сподобався. Вона також дає можливість продавцю максимально використовувати імпульсні механізми впливу на покупця. При цьому покупець знаходиться в зоні впливу як прийомів мерчандайзингу, так і реклами на місцях продажу, що дає можливість істотно збільшити продаж товарів за імпульсним механізмом покупки.

У той же час життєво необхідно для більшості аптек із закритою формою торгівлі використовувати елементи відкритої викладки або хоча б створення додаткових точок продажу.

Отже, до переваг відкритої форми торгівлі можна віднести наступне: збільшення торгової площі, асортименту, товарообігу, прибутку, зручності для покупців (відвідувач самостійно знайомиться з товарами) і відвідуваності, підвищення рівня довіри, індивідуального підходу до покупця, швидкості здійснення покупки, збільшення розміру і наповнюваності чека в т.ч. за рахунок збільшення імпульсних покупок.

Поряд з перевагами є і недоліки відкритої форми торгівлі. До них відноситься: крадіжка товарів у відкритій зоні, втрата частини постійних клієнтів (когось приваблює саме «традиційність» аптеки), невдоволення відвідувачів похилого віку, можливе сприймання відвідувачами аптеки з високими цінами, підвищення коефіцієнта оборотності товарів за рахунок більшого запасу товарів у відкритій зоні, додаткові витрати на оренду (збільшується площа торгового залу), торговельне обладнання, антикрадіжну систему, на навчання персоналу і мерчандайзинг, на нове програмне забезпечення і його супровід .

Серед обставин переходу на відкриту форму торгівлі можна назвати такі: в аптеці є проблеми з продажами, постійно падає прибуток; збільшилася кількість черг біля віконця провізора; на обслуговування одного клієнта йде багато часу; змінилося оточення аптеки (з'явилися нові сучасні офісні будівлі, магазини, відкрилися мережеві аптеки, збільшився потік перехожих); хочеться мати і запропонувати

більший асортимент супутніх товарів для здоров'я; хочеться спробувати новий формат торгівлі; «так вирішив керівник» (директор, засновник, інвестор).

Проаналізувавши всі за і проти, можна представити наступний алгоритм переходу від закритої до відкритої форми торгівлі в аптеці.

1. Провести маркетингові дослідження, направлені на предмет затребуваності в районі фарммаркета; для визначення сильних і слабких сторін аптек-конкурентів, розташованих поруч; для оптимізації та розширення асортименту, включаючи супутні товари та введення нових груп товарів і для визначення цільової аудиторії аптеки (портрет покупця).

2. Розпланувати торговий простір (форму та утримання обладнання, «золотий трикутник», відсутність «мертвих зон», проходи для відвідувачів, місця для промоутерів, консультантів, POS-матеріалів, логічне угруповання товарних груп, грамотна навігація, освітлення, відеоспостереження, розміщення касових зон)

3. Визначити постачальників нових і супутніх товарів.

4. Знайти на проект людські та матеріальні ресурси.

Наступним кроком роботи буде подальше вдосконалення порядку відпуску лікарських засобів як одного з основних завдань фармацевтичного обслуговування, в рамках якого необхідно вирішити проблеми безконтрольного застосування лікарських засобів споживачами, низької комплаєнтності пацієнтів, недосконалості нормативних документів, що регламентують порядок відпуску лікарських засобів, нераціональної організації відпуску лікарських засобів і консультування покупців при його здійсненні, недосконалості інформаційного забезпечення фахівців і населення про застосування лікарських засобів, недостатнього рівня впровадження міжнародних вимог до організації аптечної практики в діяльність аптечних організацій та ін.